

FØRSTE KLASSE

Skolestart er en viktig milepæl for både barn og foreldre. En overgang fra kjent til ukjent for store og små.

Hvordan kan vi bidra til å gjøre skolestarten til en god opplevelse for barna?

6-åringen og skolestart

Overgangen fra barnehage til førsteklasse er en viktig milepæl i barnets liv og som det knyttes store forventninger til.

Å begynne i førsteklasse, og kanskje også SFO, kan oppleves som en stor overgang for 6-åringen. Mange barn har store forventninger til det å skulle bli skolebarn og kan kjenne på prestasjonsangst. Ved å legge forholdene til rette for å dele alle typer opplevelser, gleder og vanskeligheter, kan man hjelpe barna til å bli trygge i skolesituasjonen.

Ta utgangspunkt i det barnet er opptatt av, still åpne spørsmål og lytt til det barnet forteller.

Slik gir du barnet best mulig skolestart:

Selvstendighet

Vi hjelper barna godt på vei når vi lærer dem å bli selvhjulpne; at de kan knyte skoene, gå på do og tørke seg selv og at de kan kle av og på seg selv. Er barna selvstendige blir det også lettere å komme seg raskt ut i friminuttene slik at de rekker å bli med i leken. I tillegg er det viktig å øve seg på å vente på tur.

Når barna begynner på skolen, går de fra å være eldst i barnehagen og nå er de plutselig yngst. Dette er en brå overgang for barna. Det er mindre frilek og barna skal forholde seg til klokka på en annen måte enn i barnehagen. Barna skal også bli kjent med mange nye mennesker og bygninger. **Bli kjent på skolen.** Ta med barnet til skolen i ferien for å leke i skolegården.

Sosial kompetanse

SLIK KAN DU VÆRE MED PÅ Å LEGGE TIL RETTE FOR EN GOD SKOLSTART FOR FØRSTEKLOSSINGEN DIN;

- **Forbered barnet sosialt.** På skolen er det færre voksne og flere barn. Ha fokus på å vente på tur, sitte stille over litt tid og dele med andre.
- **Hjelp barnet med å skaffe venner på skolen.** La barnet invitere klassekamerater med hjem etter skoletid. Vis en inkluderende holdning og sørg for at ingen holdes utenfor. Vær påpasselig med å snakke positivt om medelevene. Det sosiale er viktigst. Trivsel og trygghet er de viktigste faktorene for læring. Søk kontakt med de andre foreldrene, det er fint for barna at noen av foreldrene kjenner hverandre.

- **Vær positiv til skolen.** Hvis foreldrene føler seg trygge og positive, vil dette smitte over på barna. Det er viktig å snakke positivt om skolen, lærerne og klassekamerater.
- **Sett deg inn i rutinene.** Over gangen fra barnehage til skolen er stor, og det er ikke sikkert du lenger kan regne med daglige rapporter om ditt barn. Sett deg inn i planer som kommer fra skolen. Da kan du følge med på hva barnet ditt gjør og ha et godt utgangspunkt for å snakke om skolehverdagen.
- **Vis engasjement.** Jo mer engasjert du er, jo tettere kan du følge opp. Det er stor forskjell på førsteklassingene. Ikke vær så opptatt av hva andre barn kan. Vær opptatt av hva ditt eget barn kan, mestrer og hvordan utviklingen går.

Utstyr på skolen:

- God sekk i riktig størrelse og pennal med nødvendig utstyr. Det er viktig at førsteklassingen har en sekk som er god å bære og kan romme en perm og noen bøker, samt matboks og drikkeflaske. Følg med i sekken – på postmappa og ukeplan. Sørg for god frokost og matpakke. Mette barn lærer bedre. Lær barnet å holde orden; orden i sekken og orden i hodet henger sammen.
- Skiftetøy. På knaggen utenfor klasserommet er det lurt å ha en pose eller en bag med: truser, sokker, strømpebukse/ stillongs, genser, bukse og regntøy. På vinteren må man ha vinterdress, lue, votter, ullsokker, ulltøy, sko /støvler som tåler kulde og vann. Det blir mye klær i gangen og det er viktig at det er navn på alt. Det er ikke alltid barna kjenner igjen sitt eget tøy og utstyr. Det er foreldrenes ansvar å passe på at det er nok klær i skiftetøyet.

Forberedende lese og skriveopplæring

Barn tilegner seg språk i ulik takt og ordforrådet vokser fortest hos barn som har mange ord. Muntlig språkutvikling i førskolealder kan ha stor betydning for lesing og skriving av tekster på høyere trinn på skolen. Barnehagen, i samarbeid med hjemme, er med på å skape et miljø som inspirerer til lesing og skriving gjennom utforsking av skriftspråket.

Leseforskerne er jevnt over enige om at evnen til å forstå språk har betydning for leseutvikling. Den beste måten du kan hjelpe barnet ditt med dette på, er å «leke» med språket. Gjør ting sammen, snakke sammen, høre på barnet når det forteller og ikke minst

lese for det. Prøv å snakke om ordene – hva ordene betyr, om ordene er korte eller lange, finne ord som likner på hverandre, finne ord som begynner på samme bokstav, ord som rimer på hverandre også videre. Les og pek på hva en bokstav er, et ord, en setning, lek med rim og regler. Spill brettspill og yatzy, hvor man lærer telling og ikke minst turtaking. Les høyt for barna.

Aurskog og-Høland kommune har laget en plan for forberedende lese - og skriveopplæring i barnehage og 1. klasse, hvor målet her er å styrke det språklige grunnlaget i barnehagen og i 1. klasse og å skape en god pedagogisk overgang mellom barnehage og 1. klasse.

I barnehagen jobber vi bevisst med at:

- De voksne undrer seg og samtaler med barna ved høytlesing og ved bøker uten tekst.
- De voksne stimulerer barnas fortellerkompetanse, slik at barna får utviklet et godt og variert ordforråd og har begreper som uttrykker størrelse, posisjon og mengde.
- Voksne som bruker språkleker i forhold til **lytteleker og rim og regler**.
- Barna få mulighet til å bli glad i «lekeskriving», ved f.eks. å skrive til tegninger. Lekeskriving / hemmelig skrift, det vil si barna lekeskriver når de rabler ned noe og leser selv det de har rablet/ skrevet.
- Barna øver på være en god venn, vise takknemmelighet og lære at det går an å kjede seg litt.
- Barna øver på å utsette egne behov, det er god læring å kunne vente litt.
- Å bli kjent med egne følelser må læres. Barna øver på å regulere eget temperament. Å bruke ord er bedre enn å slå!
- Spille ulike spill: øve på begreper, «terningøyne», vente på tur, vinne og tape mm.

Begreper som brukes i 1.klasse

Tallbehandling:	Statistikk:	Logikk:
Akkurat	Dele	Mengde
Antall (det siste tallet)	Dele inn i	Nok
Cirka	Fordele	Samling
Den minste naboen		Høre til / tilhøre
Den største naboen	Relasjonsbegreper:	Ulike
Dobbelt	Bak	
En, to, tre, fire	Den øverste	Hjelpemidler, konkrete
Ener (plass)	Den midterste	Brikker
Føye til	En mindre	Hull
Gi bort	Foran	Mønstre
Halv, halvpart	Færre enn	Makent / likt mønster
Hva heter tallet?	Først	Perler
Hvor mange?	Få, færre, færrest	Terning
I alt	Høy, høyere, høyest	Øyne på terning
Legge til	Kort / lang	
Lik=, ikke lik	Lav, lavere, lavest	Ikke fagord:
Minus	Mange, flere, flest, flere enn	Baklengs
Null	Mindre enn	Bakover
Omtrent	Nede, nederst, den nederste	Bare en
Pluss	Oppe, øverst	Bytte med hverandre
Siffer	Plassering	Bytte om
Så mange	Sist	Ha hver sin
Sum	Stor, større, størst	I midten
Ta bort	Til høyre	Krysse over
Tall	Til venstre	Løse en oppgave
Tallinje		Plassere
Telle	Geometriske begreper:	På en annen måte
Tier (plass)	Firkant	Sammenligne
To og to	Form	Samle sammen
To til	Linje	Se nærmere på
Være forskjellig	Måle	Sette kryss
Være igjen	Rett linje	Sette pil
Være lik	Sirkel	Stille opp
	Trekant	Være plass til
Sortering:	Økonomi:	
Av hvert slag	Få igjen	
Like mange	Mange	
På forskjellige måter	Veksle	

LA MEG LEKE

LA MEG VÆRE ET BARN, LA MEG LEKE NÅ
FOR ALLE DE STORE HAR EN GANG VÆRT SMÅ
MEN TA IKKE LEKEN FRA MEG
JEG VIL LEKE EN STUND, JEG VIL LEKE MEG SUNN

